

SİMİT ve PEYNİR'le "BİLİM İNSANI ÖYKÜLERİ"

Arvo
Ylppö

(1887-1992)

Yazan ve Çizen:
Bilgin Ersözlü

Yıl 1897. Finlandiya'dayız. Küçük Arvo Ylppö, annesinin verdiği siparişleri almak üzere yaşadıkları kasabanın bakkalına gelmiş.

Bakkal Amca merhaba,
nasılsınız?

Ne? Kimdir o?
Kim sesleniyor?

Hay Allah, boyu kısa diye çocuğu göremedi
adam galiba. Korkmayın Bakkal Amca.
Gelen Arvo Ylppö'ymüş.
Tezgâhın önünde hemen.

Evet, evet. Biraz aşağı doğru
bakarsanız elindeki listeyi size
doğru uzattığını göreceksiniz.

Hah, merhaba Arvocuğum. Sen miydin? Kusuruma
bakma, yaşlılık işte. Sesini duyup da kimseyi
göremeyince bir an gaiten sesler mi duymaya
başladım dedim kendi kendime!

Ha ha ha!
Önemli değil Bakkal Amca,
ben alışığım. Ne yapalım,
yaşıma göre boyum
biraz kısa işte.

Bakkal, alışveriş listesinde yazanları büyükçe bir kese kâğıdına
biri birer yerleştirmeye başlar.

Bakalım listede neler varmış: Himm... Bir düzine mum... Tamam.
Bir kilo un, 250 gram kadar yağ... Onlar da tamam...
"Biraz da tuz" diye yazmış annen.
Bu kadarı yeterli olur herhalde.

Tam çıkarken bir
kutu da raptiye istemişti
annem Bakkal Amca.
Listede o yok.

Tamam, onu da koyalım
kese kâğıdına. Hepsini
taşıyabilecek misin
bunların peki?

Taşıyım Bakkal Amca,
taşıyım. Böyle çelimsiz
göründüğüme bakmayın,
gücüm kuvvetim
yerinde.

Hayli ufak tefek bir çocuk bu
Arvo anlaşılan Peynirciğim.

Öyleymiş Simitçiğim. Prematüre
doğmuş Arvo, sonra da
akranlarından kısa
kalmış böyle.

Prematüre ne demek
Peynir?

Anne karnındaki doğal gelişim
süresi tamamlanmadan yani
erken doğan bebeklere
prematüre deniyormuş
Simitçiğim.

Arvo aldığı öteberiyle birlikte eve döner.

Hu hu?
Ben geldim anneciğim.

Ha ha ha!
Sakin ol anneciğim, sakın ol.
Benim için yok yere endişelenip üzme
kendini. Ne üşüdüm ne de kollarım ağrıdı.
Merak etme, her şey yolunda.

Hah! Hoş geldin oğlum. Yolda üşümedin, değil mi?
Kolay taşıyabildin mi paketi? Kolların ağrımadı mı?
Senin için çok endişelendim. Keşke seni
yollayacağıma kendim gitseydim bakkala.

Bir şey soracağım Peynirciğim:
Arvo'nun annesi neden Arvo'nun
üzerine titriyor
böyle sence?

Anladığım kadarıyla oğlu erken doğum nedeniyle
bebeklik döneminde sağlık sorunları yaşadığı için
Bayan Ylppö hâlâ biraz kaygı duyuyor. Ama
görünen o ki Arvo hayatı gayet iyi
idare ediyor artık Simitçiğim.

Yıllar geçer.

Arvo Ylppö başarılı bir okul
hayatının sonunda doktor olur
ve çocuk hastalıklarıyla ilgili
hekimlik dalı olan pediatriye
uzmanlaşmaya karar verir.

Genç doktor çalıştığı hastanede kendi gibi prematüre doğmuş bebeklerin yaşadığı sağlık sorunlarına çözüm yolları geliştirebilmek için araştırmalara başladı.

Doktor Arvo, öncelikle ülkesinde prematüre doğumlarda yaşanan sağlık sorunlarıyla ilgili veri toplar, topladığı verilerle istatistikler çıkarır.

Ingaaa!

Sana da "Inga" ufaklık! Dünyamıza hoş geldin. Görüyorum ki sen de benim gibi biraz erkencisin...

Hemşire Hanım, bu ufaklığın yeni doğan diğer bebeklerle temasını hemen keselim. Bağışıklık sistemi şu an yeterince gelişmiş değil. Dışarıdan mikrop kapmaması çok önemli.

Özel bir bakım gerekiyor yani böyle erken doğanlara.

Evet Simitçiğim. Arvo Abi de bu bakım yollarını geliştirecek anlaşılan.

Hımm! Şimdi anladım Arvo'nun annesinin o küçükken neden öyle telaşa kapıldığını.

Ben de. Çocuğumun başına kötü bir şey gelir mi kaygısı içine işlemiş olmalı kadıncağızın.

Prematüre doğumlarda bebeğin normalden daha uzun bir süre boyunca hastanede kalması ve özel bir bakım görmesi gerekmektedir. Arvo Ylppö, bu gereksinimi karşılayacak olanakların sağlanması için çalışmalar yapar.

Aslında sorunun önemli bir bölümü azıcık özenli bir bakımla bile önlenilecek hastalıklardan kaynaklanıyor. Kurduğumuz bu özel odalar sayesinde yeni doğan bebeklerin enfeksiyon kapma oranını önemli ölçüde azaltmayı başardık. Doğru yoldayız!

Yaşasın!

Yaşasın minikler!

Prematüre doğmuş çocukların ileride bedensel gelişim olarak yaşatlarından geri kalmamaları ve gelişimlerini normal seviyeye çıkarabilmeleri için de yeni yöntemler geliştirir. Bu yöntemlerin uygulanabileceği ortamlar kurulmasına da önayak olur.

Haydi bakalım çocuklar, hem ciğerlerimizi açalım hem de kol kaslarımızı güçlendirelim biraz. Bir-iki, bir-iki...

Biy-kii, biyy-kii!

Pis hava dışarı, temiz hava içeri, bir-iki, bir-iki...

Ha ha ha!

Arvo Ylppö yöntemlerinin daha çok bebek ve çocuk üzerinde uygulanabilmesini sağlamak için ülke çapında seminerler verir, insanları eğitir. Başarı oranı arttıkça o yöntemleri uygulayanların sayısı da artar. Ülke çapında doktorlar, hemşireler, anneler ve babalar bebek ve çocuk bakımı konusunda giderek bilinçlenir.

Sonuç olarak hijyen, doğru beslenme ve bilinçli egzersizler çocuklarımızın sağlığı ve gelişimi için onları tedavi ederken kullandığımız ilaçlardan ve yaptığımız ameliyatlardan daha az önemli değil arkadaşlar. Unutmayalım; basit gibi görünen konuları es geçmek telafisi mümkün olmayan zararlara yol açabilir.

Küçük dev adam güzel konuştu.

Ha ha ha! Sen de bunu güzel söyledin Simitçiğim.

Arvo Ylppö kendi doğumu ve bebekliği sırasında yaşadığı bazı talihsizlikleri başkalarının yaşamaması, bebek ve çocuklara özgü sağlık sorunlarının çözümünde başarı oranının artırılması için ömrü boyunca çalıştı. Onun ve geliştirdiği yöntemleri uygulayanların çabaları sonucunda milyonlarca bebek ve çocuk hayata tutunmayı başardı. Öyle ki Finlandiya'da 1920 yılında yüzde 10 olan bebek ölüm oranı 1992 yılında binde 6'ya kadar düştü.

O zaman bize de ...

Tüm bebekler, çocuklar ve anne babalar adına bilim insanımıza teşekkür etmek düştü.